

***DOTERAZ CHRÁM,
ODTERAZ SYN ČLOVEKA***

Marek 13:1-37

THE TEMPLE MOUNT IN THE TIME OF JESUS

Herod's Temple Mount was the focal point of Jerusalem during the time of Jesus. Sitting atop Jerusalem's north-eastern ridge, it occupied one-sixth of the city's area. Under Herod the Great, the Temple Mount's foundation was expanded to encompass approximately 1.5 million square feet (140,000 square meters). Its foundational walls were constructed using gigantic stones, the largest found being 45 feet long, 11.5 feet high, and 12 feet thick (13.7 m by 3.5 m by 3.7 m).

Wilson's Arch formed a bridge over the Tyropoeon Valley below, leading from the Temple Mount to the Hasmonean Palace. A section of the western wall south of Wilson's Arch (187 feet/57 m long, sometimes called the Wailing Wall) has been a place of prayer for Jews for the last 700 years. The lowest seven stone courses, which can be seen at ground level, are Herodian.

Robinson's Arch and its massive stairway led from the Tyropoeon Street below up to the Royal Stoa.

The early square Temple Mount preserved its identity as a separate area with its own walls and gates.

The Antonia Fortress was where Herod (and later the Romans) commanded the garrison in order to protect the temple and to suppress religiously motivated rebellion.

Herod's Temple (for a detailed cutaway drawing, see p. 1943)

The Court of the Women was the farthest point of the inner temple complex that women could enter.

The Pool of Israel was probably used to wash sacrificial animals before they were led to the Temple Mount.

The Golden Gate, then known as the Shushan Gate

Stairs descended from the Muster Gate into the Kidron Valley and eventually went up to the Mount of Olives.

The eastern city wall of Jerusalem

Solomon's Porch, the portico built along the eastern wall, was a place of congregation (cf. John 10:23; Acts 3:11).

The Double Gate and its monumental stairway

A ritual bath-house for pilgrims to cleanse before entering the temple precincts

A Council House for legal proceedings

The Triple Gate and its stairway

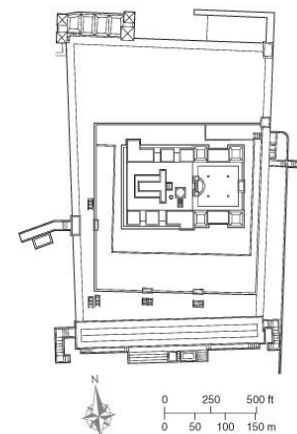
Small shops, which had a narrow street built above them, were built along the southern wall of the Temple Mount.

The soreg (a low, latticed screen or railing) prohibited Gentiles or non-purified Jews from entering the temple courts.

The Court of the Gentiles was the area between the soreg and the outer walls of the early square Temple Mount.

The Royal Stoa was a 912-foot-long (278 m) portico, containing four rows of 40 columns. The Sanhedrin met in the central apse after c. A.D. 30. This may have been where Jesus cleansed the temple. The southeast corner overlooking the Kidron Valley created a drop of 140 feet (43 m) to the street below, and 300 feet (91 m) to the valley below. This may be the "pinnacle of the temple" mentioned in Matt. 4:5 and Luke 4:9.

Temple Mount Architectural Plan

1 Keď Ježiš vychádzal z chrámu, povedal mu jeden z jeho učeníkov: Pozri, učiteľ, aké kamene a aké stavby! 2 Ježiš odpovedal: Vidiš tieto mohutné stavby? Nezostane tu kameň na kameni, všetko bude zbúrané. 3 Keď potom sedel na Olivovom vrchu oproti chrámu a boli sami, pýtali sa Peter, Jakub, Ján a Ondrej: 4 Povedz nám, kedy sa to (všetko) stane a aké bude znamenie toho, že sa to všetko začína plniť? 5 Nato im Ježiš začal hovoriť: Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol. 6 Mnohí prídu v mojom mene a budú vám hovoriť: Ja som! — a zvedú mnohých. 7 Keď budete počuť správy o vojnách a chýry o bojoch, neľakajte sa! To sa musí stať, ale to ešte nebude koniec. 8 Národ povstane proti národu, kráľovstvo proti kráľovstvu. Na mnohých miestach budú zemetrasenia a nastane hlad. To (všetko) bude začiatok útrap. 9 Vy sa však majte na pozore. Pre mňa vás budú vydávať súdom, budú vás v synagógach biť, budete stáť pred vládcami a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. 10 Ale najskôr sa musí hlásať evanjelium všetkým národom. 11 Keď vás budú viesť, aby vás vydali, nerobte si vopred starosti, čo budete hovoriť. Ale hovorte to, čo vám v tej chvíli bude dané. Lebo nebudete hovoriť vy, ale Duch Svätý. 12 Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Aj deti sa postaví proti rodičom a pripraví ich o život. 13 Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vydrží do konca, bude spasený. 14 Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na mieste, kde nemá byť — kto číta, nech rozumie — vtedy tí, čo budú v Judsku, nech utekajú do hôr. 15 Kto bude na streche, nech neschádza vziať si niečo z domu. 16 A kto bude na poli, nech sa nevracia domov vziať si šaty. 17 Beda ťarchavým ženám a matkám, ktoré budú v tých dňoch pridávať. 18 Modlite sa, aby sa to nestalo v zime! 19 V tých dňoch totiž bude také súženie, aké od počiatku, keď Boh stvoril svet, až doteraz nebolo a ani nebude. 20 A keby Pán tie dni neskrátil, nikto by sa nezachránil. Ale pre vyvolených, ktorých si vybral, skrátil tie dni. 21 Ak vám vtedy niekto povie: Pozrite, tu je Kristus! , alebo: Hľa, tam je! — neverte. 22 Prídu totiž falošní mesiási a falošní proroci, ktorí budú robiť znamenia a divy, aby pokiaľ možno, zviedli vyvolených. 23 Vy si však dajte pozor. Všetko som vám vopred povedal. 24 V tých dňoch, po tom súžení, zatmie sa slnko a mesiac nevydá svit. 25 Z neba budú padať hviezdy a mocnosti, ktoré sú v nebesiach, sa budú chvieť. 26 Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou. 27 Vtedy vyšle anjelov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch svetových strán, od kraja zeme až po kraj neba. 28 Od figovníka si vezmite poučenie! Keď jeho ratolesť omladne a objavia sa listy, viete, že leto je blízko. 29 Tak aj vy, keď zbadáte, že sa toto deje, vedzte, že je blízko, pred dvermi. 30 Amen, hovorím vám, že toto pokolenie sa nepominie, kým sa toto všetko nestane. 31 Nebo i zem sa pomínú, ale moje slová sa nikdy nepominú. 32 O tom dni alebo hodine však nevie nikto — ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec. 33 Majte sa na pozore, bedlite! Ved' neviete, kedy príde ten čas. 34 Je to ako s človekom, ktorý odcestoval z domu a svojim služobníkom určil, čo majú robiť. Každému dal prácu a vrátnikovi prikázal, aby bedlil. 35 Bedlite teda, lebo neviete, kedy príde pán domu, či večer, uprostred noci, alebo keď zaspieva kohút, alebo ráno. 36 Nech vás nenájde spať, keď príde nečakane! 37 Čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bedlite!

1 Keď Ježiš vychádzal z chrámu, povedal mu jeden z jeho učeníkov: **Pozri**, učiteľ, aké kamene a aké stavby! 2 Ježiš odpovedal: Vidiš tieto mohutné stavby? Nezostane tu kameň na kameni, všetko bude zbúrané. 3 Keď potom sedel na Olivovom vrchu oproti chrámu a boli sami, pýtali sa Peter, Jakub, Ján a Ondrej: 4 **Povedz** nám, kedy sa to (všetko) stane a aké bude znamenie toho, že sa to všetko začína plniť? 5 Nato im Ježiš začal hovoriť: **Dajte si pozor**, aby vás nikto nezviedol. 6 Mnohí prídu v mojom mene a budú vám hovoriť: Ja som! — a zvedú mnohých. 7 Keď budete počuť správy o vojnách a chýry o bojoch, **neľakajte sa**! To sa musí stať, ale to ešte nebude koniec. 8 Národ povstane proti národu, kráľovstvo proti kráľovstvu. Na mnohých miestach budú zemetrasenia a nastane hlad. To (všetko) bude začiatok útrap. 9 **Vy sa však majte na pozore**. Pre mňa vás budú vydávať súdom, budú vás v synagógach biť, budete stáť pred vládcami a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. 10 Ale najskôr sa musí hlásať evanjelium všetkým národom. 11 Keď vás budú viesť, aby vás vydali, **nerobte si vopred starosti**, čo budete hovoriť. Ale **hovorte to**, čo vám v tej chvíli bude dané. Lebo nebudete hovoriť vy, ale Duch Svätý. 12 Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Aj deti sa postavlia proti rodičom a pripravlia ich o život. 13 Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vydrží do konca, bude spasený. 14 Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na mieste, kde nemá byť — kto číta, nech rozumie — vtedy tí, čo budú v Judsku, **nech utekajú** do hôr. 15 Kto bude na streche, **nech neschádza** vziať si niečo z domu. 16 A kto bude na poli, **nech sa nevracia domov** vziať si šaty. 17 Beda ťarchavým ženám a matkám, ktoré budú v tých dňoch pridávať. 18 **Modlite sa**, aby sa to nestalo v zime! 19 V tých dňoch totiž bude také súženie, aké od počiatku, keď Boh stvoril svet, až doteraz nebolo a ani nebude. 20 A keby Pán tie dni neskrátil, nikto by sa nezachránil. Ale pre vyvolených, ktorých si vybral, skrátil tie dni. 21 Ak vám vtedy niekto povie: Pozrite, tu je Kristus! , alebo: Hľa, tam je! — **neverte**. 22 Prídu totiž falošní mesiáši a falošní proroci, ktorí budú robiť znamenia a divy, aby pokiaľ možno, zviedli vyvolených. 23 Vy si však **dajte pozor**. Všetko som vám vopred povedal. 24 V tých dňoch, po tom súžení, zatmie sa slnko a mesiac nevydá svit. 25 Z neba budú padať hviezdy a mocnosti, ktoré sú v nebesiach, sa budú chvieť. 26 Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou. 27 Vtedy vyšle anjelov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch svetových strán, od kraja zeme až po kraj neba. 28 Od figovníka si **vezmite poučenie**! Keď jeho ratolesť omladne a objavia sa listy, viete, že leto je blízko. 29 Tak aj vy, keď zbadáte, že sa toto deje, **vedzte, že je blízko**, pred dvermi. 30 Amen, hovorím vám, že toto pokolenie sa nepominie, kým sa toto všetko nestane. 31 Nebo i zem sa pomínú, ale moje slová sa nikdy nepominú. 32 O tom dni alebo hodine však nevie nikto — ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec. 33 **Majte sa na pozore, bedlite**! Ved' nevíete, kedy príde ten čas. 34 Je to ako s človekom, ktorý odcestoval z domu a svojim služobníkom určil, čo majú robiť. Každému dal prácu a vrátnikovi prikázal, aby bedlil. 35 **Bedlite** teda, lebo nevíete, kedy príde pán domu, či večer, uprostred noci, alebo keď zaspieva kohút, alebo ráno. 36 **Nech vás nenájde spať**, keď príde nečakane! 37 Čo hovorím vám, hovorím všetkým: **Bedlite**!

1 Keď Ježiš vychádzal z chrámu, povedal mu jeden z jeho učeníkov: **Pozri**, učiteľ, aké kamene a aké stavby! 2 Ježiš odpovedal: Vidiš tieto mohutné stavby? Nezostane tu kameň na kameni, všetko bude zbúrané. 3 Keď potom sedel na Olivovom vrchu oproti chrámu a boli sami, pýtali sa Peter, Jakub, Ján a Ondrej: 4 **Povedz** nám, kedy sa to (všetko) stane a aké bude znamenie toho, že sa to všetko začína plniť? 5 Nato im Ježiš začal hovoriť: **Dajte si pozor**, aby vás nikto nezviedol. 6 Mnohí prídu v mojom mene a budú vám hovoriť: Ja som! — a zvedú mnohých. 7 Keď budete počuť správy o vojnách a chýry o bojoch, **neľakajte sa**! To sa musí stať, ale to ešte nebude koniec. 8 Národ povstane proti národu, kráľovstvo proti kráľovstvu. Na mnohých miestach budú zemetrasenia a nastane hlad. To (všetko) bude začiatok útrap. 9 **Vy sa však majte na pozore**. Pre mňa vás budú vydávať súdom, budú vás v synagógach biť, budete stáť pred vládcami a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. 10 Ale najskôr sa musí hlásať evanjelium všetkým národom. 11 Keď vás budú viesť, aby vás vydali, **nerobte si vopred starosti**, čo budete hovoriť. Ale **hovorte to**, čo vám v tej chvíli bude dané. Lebo nebudete hovoriť vy, ale Duch Svätý. 12 Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Aj deti sa postaví proti rodičom a pripraví ich o život. 13 Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vydrží do konca, bude spasený. 14 Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na mieste, kde nemá byť — kto číta, nech rozumie — vtedy tí, čo budú v Judsku, **nech utekajú** do hôr. 15 Kto bude na streche, **nech neschádza** vziať si niečo z domu. 16 A kto bude na poli, **nech sa nevracia domov** vziať si šaty. 17 Beda ťarchavým ženám a matkám, ktoré budú v tých dňoch pridávať. 18 **Modlite sa**, aby sa to nestalo v zime! 19 V tých dňoch totiž bude také súženie, aké od počiatku, keď Boh stvoril svet, až doteraz nebolo a ani nebude. 20 A keby Pán tie dni neskrátil, nikto by sa nezachránil. Ale pre vyvolených, ktorých si vybral, skrátil tie dni. 21 Ak vám vtedy niekto povie: Pozrite, tu je Kristus! , alebo: Hľa, tam je! — **neverte**. 22 Prídu totiž falošní mesiási a falošní proroci, ktorí budú robiť znamenia a divy, aby pokiaľ možno, zviedli vyvolených. 23 Vy si však **dajte pozor**. Všetko som vám vopred povedal. 24 V tých dňoch, po tom súžení, zatmie sa slnko a mesiac nevydá svit. 25 Z neba budú padať hviezdy a mocnosti, ktoré sú v nebesiach, sa budú chvieť. 26 Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou. 27 Vtedy vyšle anjelov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch svetových strán, od kraja zeme až po kraj neba. 28 Od figovníka si **vezmite poučenie**! Keď jeho ratolesť omladne a objavia sa listy, viete, že leto je blízko. 29 Tak aj vy, keď zbadáte, že sa toto deje, **vedzte, že je blízko**, pred dvermi. 30 Amen, hovorím vám, že toto pokolenie sa nepominie, kým sa toto všetko nestane. 31 Nebo i zem sa pomínú, ale moje slová sa nikdy nepominú. 32 O tom dni alebo hodine však nevie nikto — ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec. 33 **Majte sa na pozore, bedlite**! Ved' nevíete, kedy príde ten čas. 34 Je to ako s človekom, ktorý odcestoval z domu a svojim služobníkom určil, čo majú robiť. Každému dal prácu a vrátnikovi prikázal, aby bedlil. 35 **Bedlite** teda, lebo nevíete, kedy príde pán domu, či večer, uprostred noci, alebo keď zaspieva kohút, alebo ráno. 36 **Nech vás nenájde spať**, keď príde nečakane! 37 Čo hovorím vám, hovorím všetkým: **Bedlite**!

1 Keď Ježiš vychádzal z chrámu, povedal mu jeden z jeho učeníkov: **Pozri**, učiteľ, aké kamene a aké stavby! 2 Ježiš odpovedal: Vidiš tieto mohutné stavby? Nezostane tu kameň na kameni, všetko bude zbúrané. 3 Keď potom sedel na Olivovom vrchu oproti chrámu a boli sami, pýtali sa Peter, Jakub, Ján a Ondrej: 4 **Povedz** nám, kedy sa **to (všetko)** stane a aké bude znamenie toho, že sa **to všetko** začína plniť? 5 Nato im Ježiš začal hovoriť: **Dajte si pozor**, aby vás nikto nezviedol. 6 Mnohí prídu v mojom mene a budú vám hovoriť: Ja som! — a zvedú mnohých. 7 Keď budete počuť správy o vojnách a chýry o bojoch, **neľakajte sa**! To sa musí stať, ale to ešte nebude koniec. 8 Národ povstane proti národu, kráľovstvo proti kráľovstvu. Na mnohých miestach budú zemetrasenia a nastane hlad. **To (všetko)** bude začiatok útrap. 9 **Vy sa však majte na pozore**. Pre mňa vás budú vydávať súdom, budú vás v synagógach biť, budete stáť pred vládcami a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. 10 Ale najskôr sa musí hlásať evanjelium všetkým národom. 11 Keď vás budú viesť, aby vás vydali, **nerobte si vopred starosti**, čo budete hovoriť. Ale **hovorte to**, čo vám v tej chvíli bude dané. Lebo nebudete hovoriť vy, ale Duch Svätý. 12 Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Aj deti sa postaví proti rodičom a pripraví ich o život. 13 Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vydrží do konca, bude spasený. 14 Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na mieste, kde nemá byť — kto číta, nech rozumie — vtedy tí, čo budú v Judsku, **nech utekajú** do hôr. 15 Kto bude na streche, **nech neschádza** vziať si niečo z domu. 16 A kto bude na poli, **nech sa nevracia domov** vziať si šaty. 17 Beda ťarchavým ženám a matkám, ktoré budú v tých dňoch pridávať. 18 **Modlite sa**, aby sa to nestalo v zime! 19 V tých dňoch totiž bude také súženie, aké od počiatku, keď Boh stvoril svet, až doteraz nebolo a ani nebude. 20 A keby Pán tie dni neskrátil, nikto by sa nezachránil. Ale pre vyvolených, ktorých si vybral, skrátil tie dni. 21 Ak vám vtedy niekto povie: Pozrite, tu je Kristus! , alebo: Hľa, tam je! — **neverte**. 22 Prídu totiž falošní mesiási a falošní proroci, ktorí budú robiť znamenia a divy, aby pokiaľ možno, zvedli vyvolených. 23 Vy si však **dajte pozor**. **Všetko** som vám vopred povedal. 24 V tých dňoch, po tom súžení, zatmie sa slnko a mesiac nevydá svit. 25 Z neba budú padať hviezdy a mocnosti, ktoré sú v nebesiach, sa budú chvieť. 26 Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou. 27 Vtedy vyšle anjelov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch svetových strán, od kraja zeme až po kraj neba. 28 Od figovníka si **vezmite poučenie**! Keď jeho ratolesť omladne a objavia sa listy, viete, že leto je blízko. 29 Tak aj vy, keď zbadáte, že sa **toto** deje, **vedzte, že je blízko**, pred dvermi. 30 Amen, hovorím vám, že toto pokolenie sa nepominie, kým sa **toto všetko** nestane. 31 Nebo i zem sa pominú, ale moje slová sa nikdy nepominú. 32 O tom dni alebo hodine však nevie nikto — ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec. 33 **Majte sa na pozore, bedlite**! Ved' nevíete, kedy príde ten čas. 34 Je to ako s človekom, ktorý odcestoval z domu a svojim služobníkom určil, čo majú robiť. Každému dal prácu a vrátnikovi prikázal, aby bedlil. 35 **Bedlite** teda, lebo nevíete, kedy príde pán domu, či večer, uprostred noci, alebo keď zaspieva kohút, alebo ráno. 36 **Nech vás nenájde spať**, keď príde nečakane! 37 Čo hovorím vám, hovorím všetkým: **Bedlite**!

1. Chrám bude zničený (1-4)
2. Čo robiť predtým, ako bude chrám zničený? (5-13)
 - a/ Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol (5-8)
 - b/ Majte sa na pozore pred prenasledovaním (9-13)
3. Čo robiť pri zničení chrámu? (14-23)
4. Súd nad chrámom signalizuje súd nad svetom (24-32)
5. Čo máme robiť, kým čakáme posledný súd? (33-37)

1. Chrám bude zničený (1-4)
2. Čo robiť predtým, ako bude chrám zničený? (5-13)
 - a/ Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol (5-8)*
 - b/ Majte sa na pozore pred prenasledovaním (9-13)*
3. Čo robiť pri zničení chrámu? (14-23)

Nástroj kontextu

1. Chrám bude zničený (1-4)
2. Čo robiť predtým, ako bude chrám zničený? (5-13)
 - a/ *Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol (5-8)*
 - b/ *Majte sa na pozore pred prenasledovaním (9-13)*
3. Čo robiť pri zničení chrámu? (14-23)

Nástroj citovania
odvolávok

1. Chrám bude zničený (1-4)
2. Čo robiť predtým, ako bude chrám zničený? (5-13)
 - a/ Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol (5-8)*
 - b/ Majte sa na pozore pred prenasledovaním (9-13)*
3. Čo robiť pri zničení chrámu? (14-23)
4. Súd nad chrámom signalizuje súd nad svetom (24-32)

Nástroj zánru

1. Chrám bude zničený (1-4)
2. Čo robiť predtým, ako bude chrám zničený? (5-13)
 - a/ Dajte si pozor, aby vás nikto nezviedol (5-8)*
 - b/ Majte sa na pozore pred prenasledovaním (9-13)*
3. Čo robiť pri zničení chrámu? (14-23)
4. Súd nad chrámom signalizuje súd nad svetom (24-32)
5. Čo máme robiť, kým čakáme posledný súd? (33-37)
 - a/ Ohlasovať evanjelium všetkým národom (10)*
 - b/ Verne a vytrvalo konať prácu, ktorú nám Pán zveril (34)*
 - c/ Bdiť (33, 34, 35, 37)*